ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420328017
Lietas arhīva Nr. AA43-0073-20/9
ECLI:LV:ADAT:2020:0312.A420328017.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 12.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Santa Liniņa,
tiesneses Inga Juhņeviča-Knoka un Irina Kaļiņina

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Aizkraukles rajona Valles pagasta zemnieku saimniecības „/Nosaukums A/" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Lauku atbalsta dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par publiskā finansējuma izmaksu, sakarā ar Aizkraukles rajona Valles pagasta zemnieku saimniecības „/Nosaukums A/" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 21.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja Aizkraukles rajona Valles pagasta zemnieku saimniecība „/Nosaukums A/" 2015.gada 15.janvārī vērsās Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – dienests) Zemgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldē (turpmāk – pārvalde) ar projekta iesniegumu Nr.l5-06-A00401-000980 „Investīcijas z/s „/Nosaukums A/" modernizācijā" (turpmāk – projekts) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020.gadam 4.pasākuma „Investīcijas materiālajos aktīvos" 4.1.apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" (turpmāk – pasākums) ietvaros.

Dienesta pārvalde 2015.gada 12.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.06.3-11/15/789 par projekta iesnieguma apstiprināšanu (turpmāk – lēmums par projekta apstiprināšanu).

[2] Dienesta pārvalde 2017.gada 25.augustā pieņēma lēmumu Nr.06.3-11/17/859 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru izslēdza no projekta attiecināmajām izmaksām lauksaimniecības produkcijas glabātuves „/Nosaukums A/" (turpmāk arī – glabātuve) pārbūves izmaksas 53 640 *euro* un noraidīja 2017.gada 20.jūnijā iesniegto maksājuma pieprasījumu par projekta 5.daļas īstenošanu, piemērojot samazinājumu līdz 0 *euro*.

Pieteicēja vērsās dienestā ar apstrīdēšanas iesniegumu par sākotnējo lēmumu.

[3] Ar dienesta 2017.gada 25.oktobra lēmumu Nr.10.5.1-15/17/1116-A/869 (turpmāk – dienesta lēmums) atstāts spēkā sākotnējais lēmums.

Dienesta lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Pārvalde veica pārbaudi uz vietas, kurā konstatēja, ka glabātuves pārbūves darbu veikšanas rezultātā ir izmainīti logu aiļu izmēri, iekštelpās izbūvētas komunikācijas, veikti papildu jumta siltināšanas darbi un iepriekš paredzētā fasādes seguma – metāla profila – vietā izmantots dekoratīvais apmetums.

[3.2] Veiktās ēkas izmaiņas nav saskaņotas ar dienestu atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.598 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020.gada plānošanas periodā" (turpmāk – noteikumi Nr.598) 1.pielikuma 8.punktam. Izmaiņas nav pamatotas un maina ēkas lietošanas veidu.

[3.3] Šobrīd ēkas vizuālais un funkcionālais risinājums neliecina par ēkas izmantošanu graudkopībā – graudu glabāšanai. Pēc noliktavas piepildīšanas ar graudiem logu slodze nebūs piemērota lauksaimniecības produkcijas – graudu uzglabāšanai. Nav saprotams, kādam mērķim būs nepieciešama kanalizācija.

Ēkas apdares materiāli, divi stāvi, logu izmērs, to skaits un izvietojums, kā arī siltināšana neliecina, ka plānotās aktivitātes paredzētas primāri graudu glabāšanai.

[3.4] Projekta realizācijā pieteicēja nav ievērojusi lietderības un efektivitātes principus, kuri saistīti ar konkrētu izvirzīto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu atbilstoši noteikumu Nr.598 6.4.apakšpunktā noteiktajam pareizas finanšu vadības principam.

Ņemot vērā, ka uzbūvētā ēka neatbilst tās sākotnējam mērķim, pārvalde pamatoti piemēroja projekta attiecināmo

izmaksu samazinājumu 53 640 *euro* apmērā saskaņā ar noteikumu Nr.598 6.pielikuma 5.2.apakšpunktu.

[4] Pieteicēja iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējai izmaksātu publisko finansējumu saskaņā 2017.gada 20.jūnija maksājuma pieprasījumu par projekta 5.daļas īstenošanu, izdošanu.

Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Projekta izmaiņas bija nebūtiskas un neietekmēja sākotnēji apstiprinātā projekta izmaksas, darbības un projekta mērķi, tādēļ tās nebija jāsaskaņo ar dienestu.

[4.2] Dienesta secinājums par ēkas lietošanas veida maiņu ir nepareizs. Ēkas vizuālais izskats nemaina ēkas funkcionālo lietošanas veidu. Dienests nav ņēmis vērā, ka glabātuve ir paredzēta nevis graudu uzglabāšanai, bet lauksaimniecības produkcijas uzglabāšanai.

Projekta ietvaros atjaunotā saimniecības ēka graudu uzglabāšanai 1.stāvā, preču, materiālu un agregātu (piemēram, metināšanas iekārtas, elektroģeneratoru, minerālmēslu, sīkā inventāra) uzglabāšanai 2.stāvā, t.i., ēka pildīs lauksaimniecības noliktavas funkcijas.

[4.3] Dienests nav vērtējis, ka projekta tāmē logu izmēri nav norādīti, līdz ar to izmērus var mainīt. Mainot logu aiļu izmēru, nemainās ēkas pielietojuma veids un nesadārdzinās projekta izmaksas. Turklāt iepriekšējais logu skaits un logu platums nav mainījies. Logu izmaiņas skar to pagarināšanu līdz grīdas līmenim, kas saistīts ar gaismas nepieciešamību neapgaismotās telpās, ievērojot, ka glabātuves izmantošana saistīta ar cilvēku darbu pie lauksaimniecībā glabājamās produkcijas. Glabātuvē nav un nav paredzēta patstāvīga elektroinstalācija.

Logu aiļu izmēra izmaiņas neietekmēs sienu un konstrukciju noslodzi, jo graudu glabāšana plānota lielmaisos, bet cita produkcija kastēs, mucās u.c. iepakojumā, 1.stāvā atradīsies arī graudu tīrītājs un sēklas apstrādes agregāti. Produkcijas glabāšana nav plānota brīvi izbērtā veidā, kas veidotu slodzi uz sienām.

[4.4] Glabātuvē pieteicēja par saviem līdzekļiem ierīkoja tehnisko ūdeņu novadīšanas sistēmu ar palielināta diametra caurulēm, kas paredzēta dažādu sadzīves šķidrumu novadīšanai. Piemēram, pirms lauksaimniecības produkcijas vešanas projām ūdens ir nepieciešams tās apstrādei, kā arī telpu uzkopšanai u.tml.

[4.5] Ēkas siltumizolācija ir nepieciešama lauksaimniecības produkcijas un inventāra uzglabāšanai, lai novērstu to sasalšanu, nodrošinātu atbilstošu telpu mikroklimatu, temperatūru un relatīvo gaisa mitrumu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 21.janvāra spriedumu pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[5.1] No noteikumu Nr.598 6.4.apakšpunkta un 18.3.apakšpunkta izriet, ja projekta iesniegumā norādītās izmaksas nav saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu vai neatbilst pareizas finanšu vadības principam, cita starp neatbilst labākajai attiecībai starp izmantotajiem resursiem un rezultātu, šādas izmaksas ir neattiecināmas, un finansējuma summa attiecīgi ir samazināma.

[5.2] Ēkas 1.stāva un 2.stāva logu palielināšana nav atzīstama par vienkāršotu fasādes atjaunošanu. No būvniecības normatīvā regulējuma tā ir kvalificējama kā pārbūve.

Lietā nav strīda, ka pieteicējai iesniedzot projekta iesniegumu, ēkas pārbūve netika paredzēta. Tādējādi projekta realizācijas laikā pieteicēja ir pārkāpusi noteikumu Nr.598 1.pielikuma 8.punktu, kas nosaka, ka pieteicēja kā atbalsta saņēmējs ir apņēmusies projektā neko nemainīt, to iepriekš rakstiski nesaskaņojot ar dienestu.

[5.3] Ēkas funkcionālais risinājums, veicot lielāku logu izbūvi, nav izskaidrojams kontekstā ar plānoto ēkas lietošanas veidu – lauksaimniecības produkcijas glabāšanu. Palielinot logu izmērus, ēkai kā glabātuvei, tiek ierobežota tās funkcionalitāte, kas faktiski liedz to izmantot beramu kravu glabāšanai.

Pieteicējas arguments, ka graudi tiks glabāti maisos uz paletēm, neizskaidro nepieciešamību palielināt logu izmērus, lai tā rezultātā iegūtu lielāku dabisko apgaismojumu telpā.

[5.4] Veicot ēkas 2.stāva logu palielināšanu un jumta papildu siltināšanu, nav ticis ievērots lietderības princips. Par pamatotu atzīstams dienesta arguments, ka telpās, kurās tiek uzglabāti graudi, nav nepieciešama papildus siltināšana.

[5.5] No lietas materiāliem izriet, ka ēkai nav apkures. Līdz ar to nepamatots ir pieteicējas arguments, ka, veicot ēkas papildu jumta siltināšanu, ēkā uzglabājamā lauksaimniecības produkcija, materiāli un agregāti, kā arī, piemēram, augu aizsardzības līdzekļi, tiks pasargāti no sasalšanas.

[5.6] Pieteicējas plānotajai iecerei, ēkas 2.stāvu izmantot metināšanas iekārtas, elektroģeneratoru un minerālmēslu uzglabāšanai, nav saskatāms racionāls pamatojums. Tāpat nav saprotams, kā glabājamās lietas tiks novietotas 2.stāvā, un, pēc tam rodoties vajadzībai tās izmantot, nogādātas atpakaļ 1.stāvā.

[5.7] Ēkas apdares materiāli, divi stāvi, logu izmērs, to skaits un izvietojums, kā arī siltināšana neliecina, ka plānotās aktivitātes paredzētas primāri graudu glabāšanai, kā to norādījusi pieteicēja. Būvējot ēku lauksaimniecības produkcijas glabāšanai, nav liekams akcents uz ēkas kopējo ainavisko risinājumu, kas tiek panākts, palielinot logus.

[5.8] Tādējādi pieteicēja projekta realizācijas laikā nav ievērojusi efektivitātes principu, kurš saistīts ar konkrētu izvirzīto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 21.janvāra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumu apmierināt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar pieteikumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[6.1] Dienests konstatēja nesaskaņotas izmaiņas piecās pozīcijās: logu aiļu izbūve līdz grīdai; kanalizācijas izbūve; pagaidu elektroinstalācija 2.stāvā; jumta siltināšana – 20 cm vietā 25 cm biezs siltinājums; fasādes seguma nomaiņa no metāla paneļiem uz dekoratīvo apmetumu. Taču tiesa faktiski vērtējusi tikai pozīciju, kas attiecas uz logiem, turklāt izsakot vērtējumu apgalvojuma formā, nepamatojot to.

[6.2] Dienesta lēmumā nav vērtēti lietderības apsvērumi finanšu korekcijas piemērošanai, kā to paredz noteikumu Nr.598 6.pielikuma 1.-7.punkts. Ne dienesta lēmumā, ne tiesas spriedumā nav pamatojuma, kāpēc ir piemērojams finanšu korekcijas apjoms 100% apmērā, nevis 25%, 10% vai 5% apmērā, kā to pieļauj noteikumu Nr.598 6.pielikuma 5.2.apakšpunkts.

[6.3] Tā kā ēkas kopējās pārbūves izmaksas nav palielinājušās, nepamatots ir tiesas secinājums, ka pieteicējas projektā paredzētie ieguldījumi ir acīmredzami nesamērīgi un neatbilstoši, salīdzinot ar citiem līdzīgiem projektiem. Tiesa nav devusi atsauces uz konkrētiem citiem līdzīgiem projektiem.

[6.4] Tiesa nav vērtējusi pieteicējas izvirzītos projekta mērķus un sasniegtos rezultātus. Proti, salīdzinot ar 2016.gadu, pieteicēja ir palielinājusi neto apgrozījumu, palielinājušās apsaimniekojamās platības, strīdus ēkā no 2017.gada rudens tiek glabāti graudi, ko pierāda lietā esošās fotogrāfijas un liecinieces /pers. A/ liecība.

[6.5] Tiesas spriedumā nav ņēmusi vērā pieteicējas argumentu, ka glabātuve tiek izmantota lauksaimniecības produkcijas glabāšanai, tai skaitā graudu glabāšanai. Spriedumā nav pamatojuma, kāpēc logu aiļu pagarinājums ietekmē ēkas lietošanas veidu. Tiesa nav novērtējusi pieteicējas norādītos apstākļus, ka ēkas sienas daļa zem logiem līdz grīdai bija bojāta un jāmaina un ka priekšroka tika dota logu aiļu pagarinājumam, jo tas nesadārdzināja logu izmaksas, kā arī nemainīja ēkas funkcionālo pielietojumu.

[6.6] Apkopojot minēto, secināms, ka tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 251.panta ceturto un piekto daļu, jo nav izvērtējusi būtiskus pieteicējas argumentus un nav sniegusi juridiskus atzinumus par būtiskiem apstākļiem, kam ir nozīme lietas likumīgā un taisnīgā izlemšanā, savukārt tiesas izdarītajiem atzinumiem nav sniegts likumam atbilstošs pamatojums.

[7] Dienests rakstveida paskaidrojumos par pieteicējas apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu un lūdz to noraidīt.

[7.1] Atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem dienestā nav saskaņoti būtiski projekta grozījumi. Veiktās izmaiņas glabātuvei – logu aiļu pārbūve un papildus jumta siltināšana – ir uzskatāmas par būtiskām izvērtējumā saistībā ar projekta mērķi palielināt piena lopkopības saimniecības neto apgrozījumu vai fizisko ražošanas apjomu. Dienests sākotnēji šādu risinājumu nebūtu apstiprinājis.

Ņemot vērā minēto, dienests ir pamatoti piemērojis 100% finanšu korekciju no konkrētās investīcijas.

[7.2] Pieteicējas izvēlētais un ar dienestu nesaskaņotais risinājums glabātuves pārbūvei neliecina par labāko attiecību starp plānoto resursu izmantošanu un gūto rezultātu, kā to prasa noteikumu Nr.598 6.4.2.apakšpunktā ietvertais lietderības princips.

[7.3] Ne dienests, ne tiesa neguva pārliecību, kāda veida lauksaimniecības produkcijai, precēm, materiāliem vai agregātiem nepieciešams papildus apgaismojums no pārbūvētajiem logiem, kā arī papildus jumta siltinājums, lai nodrošinātu relatīvo gaisa mitrumu un temperatūru, un kādas lauksaimniecības darbības tiks veiktas, lai izbūvētajā kanalizācijas sistēmā novadītu tehniskos ūdeņus vai sadzīves šķidrumus.

Motīvu daļa

[8] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – publiskā finansējuma saņemšanu par būves atjaunošanu projekta ietvaros.

Izskatot lietu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesas pienākums ir pārliecināties, vai ir izpildījušies tiesību normās noteiktie priekšnosacījumi pieteicējas prasītā labuma piešķiršanai.

[10] Pasākuma ietvaros atbalsta izmaksas un projektu īstenošanas nosacījumus nosaka Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumi Nr.600 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”” (turpmāk – noteikumi Nr.600).

Atbilstoši noteikumu Nr.600 3.1.punktam pasākuma mērķis ir atbalstīt lauku saimniecības, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, kā arī veicināt kooperācijas attīstību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un atbalstot pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku.

Saskaņā ar noteikumu Nr.600 (šeit un turpmāk redakcijā uz projekta apstiprināšanas brīdi) 9.1.2.punktu pasākumā atbalsta investīcijas nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, ar to saistītai iepakošanai un pirmapstrādei paredzētu:

- *jaunu būvju būvniecībai* un *esošo būvju pārbūvei* (9.1.2.1.apakšpunkts);
- *būvju ierīkošanai* (būvdarbi inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē)

(9.1.2.2.apakšpunkts);

- *būvju novietošanai* (būvdarbi iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem) (9.1.2.3.apakšpunkts);

- *būvju atjaunošanai*, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas (piemēram, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, telpu pārveidošana un pielāgošana ražošanas vajadzībām, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju) (9.1.2.4.apakšpunkts).

Noteikumu Nr.600 50.2.apakšpunktā ir noteikts, ka pasākumā attiecināmās izmaksas ir jaunas būvniecības un pārbūves izmaksas, taču nepārsniedzot šo noteikumu 9. pielikumā minētās izmaksas.

Noteikumu Nr.600 9.pielikumā noteiktas maksimālās attiecināmās izmaksas publiskā finansējuma aprēķināšanai būvniecības projektiem pēc galvenajiem būvju tipiem un būvdarbu veidiem.

Izvērtējot minētās tiesību normas to kopsakarā, secināms, ka pasākuma ietvaros investīcijas ir paredzētas tikai tāda veida būvēm, kas ir nepieciešamas lauksaimniecības produktu ražošanai un atbilst noteikumu Nr.600 9.pielikumā uzskaitītajiem būvju tipiem un būvdarbu veidiem, ievērojot tiem noteiktos attiecināmo izmaksu griestus.

Atbilstoši noteikumu Nr.600 9.pielikuma 3.punktam (redakcijā, kas bija spēkā lēmuma par projekta apstiprināšanu pieņemšanas brīdī) publiskais finansējums citstarp ir paredzēts lauksaimniecības noliktavu un glabātavu jaunbūvei un pārbūvei.

[11] No projekta iesniegumā norādītā pieteicējas uzņēmuma darbības apraksta (A.1.), projekta apraksta (B.3) un finanšu informācijas (C) izriet, ka pieteicēja nodarbojas ar graudkopību, lopkopību un mežsaimniecību, ieņēmumus gūstot no graudu, piena un kokmateriālu realizācijas. Pieteicēja plāno attīstīt piena lopkopības nozari (*lietas 1.sējuma 65.-90.lapa*).

Saskaņā ar projekta iesnieguma aprakstu (B.3.daļa) projekta ietvaros pieteicēja plānoja uzbūvēt lauksaimniecības produkcijas noliktavas (jaunbūves), veikt esošās saimniecības ēkas, klēts, kūts un šķūņa atjaunošanu, divu dziļurbumu izbūvi, norādot, ka būvniecības rezultātā uzlabosies lopu labturības prasības, kā arī lopbarības glabāšanas kvalitāte. Kā projekta īstenošanas vieta ir nekustamie īpašumi ar kadastra numuru /numurs A/(/adrese/) un /numurs B/ (/adrese 2/) (B.4.daļa) (*lietas 1.sējuma 65.-90.lapa*).

Dienests apstiprināja projektu un projekta izmaksu tāmi, kurā ietvēra kopējās būvniecības attiecināmās izmaksas 161 008,60 *euro*, no kurām publiskā finansējuma daļa ir 80 504,30 *euro* (*lietas 1.sējuma 111.-117.lapa*).

Uzsākot projekta īstenošanu, pieteicēja mainīja projektā paredzētās īstenojamās aktivitātes, atsakoties no jaunu lauksaimniecības noliktavu un dziļurbumu izbūves. Pieteicēja lūdza dienestu apstiprināt kūts, šķūņa un klēts pārbūves attiecināmās izmaksas 82 041,54 *euro* un saimniecības ēkas pārbūves attiecināmās izmaksas 57 977,23 *euro*, kā arī pagarināt projekta realizācijas termiņu (*lietas 1.sējuma 120.-121.lapa*).

Izskatot pieteicējas iesniegumus, iepirkuma un būvniecības dokumentāciju, dienests 2016.gada 28.janvārī pieņēma lēmumu Nr.06.3-11/16/148 par grozījumiem projekta īstenošanā, pagarinot projekta īstenošanas termiņu un apstiprinot projekta izmaksu tāmi (lēmuma 1.pielikums), ietverot būvniecības attiecināmās izmaksas 135 568,54 *euro* ar šādām pozīcijām: lauksaimniecības produkcijas glabātuves „/Nosaukums A/" pārbūve – attiecināmās izmaksas 53 640 *euro*, no kurām publiskā finansējuma daļa ir 26 820 *euro*; šķūņa, kūts un klēts pārbūve „/Nosaukums B/" – attiecināmās izmaksas 82 041,54 *euro*, no kurām publiskā finansējuma daļa ir 41 020,77 *euro* (*lietas 1.sējuma 122.-126.lapa*).

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir īstenojusi projektā paredzētos būvdarbus, tostarp veikusi vienkāršotu saimniecības ēkas fasādes atjaunošanu, ko apstiprina būvinspektora 2017.gada 5.jūlija atzīme apliecinājuma kartē par būvdarbu pabeigšanu atbilstoši vienkāršotas fasādes atjaunošanas dokumentācijas risinājumiem (*lietas 1.sējuma 172.lapa*).

[12] Kā apgabaltiesai paskaidroja dienests, apstiprinot projektu un projekta grozījumus, dienests novērtēja projektā ietverto būvju tipus un to provizoriskās izmaksas un to atbilstību pasākuma nosacījumiem. Dienests ir iesniedzis maksimālo attiecināmo izmaksu aprēķinu, no kura redzams, ka projekta iesniegumā iekļautajai saimniecības ēkai piemērotas noteikumu Nr.600 9.pielikuma 3.punktā paredzētajam būves tipam „Lauksaimniecības noliktavas un glabātavas" noteiktās maksimālās izmaksas 60 *euro*/1 m^3 (*lietas 2.sējuma 97.lapa*).

Arī pieteicēja, 2015.gadā iesniedzot būvniecības tāmi dienestā, norādījusi, ka būvniecības objekts ir lauksaimniecības produkcijas noliktava „/Nosaukums A/" (*lietas 2.sējuma 107., 114., 121.lapa*).

Dienests uzskata, ka atjaunotā saimniecības ēka neatbilst lauksaimniecības produkcijas glabātuves tipam, kam pasākuma ietvaros paredzēts atbalsts. Līdz ar to projekta īstenošanas rezultāts attiecībā uz saimniecības ēkas atjaunošanu neatbilst dienesta apstiprinātajam projektam.

Savukārt pieteicēja apgalvo, ka projekta ietvaros atjaunotā saimniecības ēka ir paredzēta un ir piemērota lauksaimniecības produkcijas glabāšanai.

Tādējādi lietā ir strīds par projekta ietvaros atjaunotās saimniecības ēkas atbilstību noteikumu Nr.600 9.pielikuma 3.punktā paredzētajam būves tipam „Lauksaimniecības noliktavas un glabātavas".

[13] Ēku projektē, būvē un ekspluatē atbilstoši tās lietošanas veidam (Būvniecības likuma 9.pants).

Būves tips ir būvju klasifikācijas pozīcija pēc būves galvenā lietošanas veida. Būves lietošanas veids raksturo objekta izmantošanu jeb to, kādai funkcijai tas paredzēts (sk. Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumu Nr.326 „Būvju klasifikācijas noteikumi" 2., 10.punktu, Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1620 „Noteikumi par būvju

klasifikāciju", kas bija spēkā līdz 2017.gada 1.jūnijam, 1.-6.punktu).

Ēkas galveno lietošanas veidu nosaka Valsts zemes dienests, veicot kadastrālo uzmērīšanu, atbilstoši projekta dokumentācijai, aktam par būves pieņemšanu ekspluatācijā, citam valsts vai pašvaldības iestāžu izdotam vai apstiprinātam dokumentam (sk. Ministru kabineta 2012.gada 10.janvāra noteikumu Nr.48 ,,Būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" 78.punktu).

No minētā izriet, ka to, kādam būves tipam atbilst konkrētā ēka, nenosaka pēc situācijas dabā vai pēc tā, kādai funkcijai ēka faktiski tiek izmantota, bet gan pēc būvniecības dokumentācijas, saskaņā ar kuru ēka ir uzbūvēta.

Līdz ar to tālāk Administratīvā apgabaltiesa noskaidros, kādam lietošanas veidam atbilst strīdus būve (kadastra apzīmējums /numurs C/) pirms projekta ietvaros veiktās būvniecības un pēc būvniecības pabeigšanas.

[14] Saskaņā ar 2001.gada 15.oktobrī izgatavotās būves tehniskās inventarizācijas lietu strīdus būves (kadastra apzīmējums /numurs C/) lietošanas veids ir „1271 Lauku saimniecību nedzīvojamā ēka" ar nosaukumu „Saimniecības ēka", būvei ir divi stāvi, kopējā platība 264,4 m^2, būvē ir vietējā krāsns apkure un elektroapgāde. Būves ekspluatācija uzsākta 1992.gadā (*lietas 1.sējuma 204.-212.lapa*). Ar 2002.gada 31.janvāra aktu saimniecības ēka pieņemta ekspluatācijā (*lietas 2.sējuma 181.-182.lapa*).

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta 2020.gada 17.janvārī sniegto informāciju pēc 2001.gadā veiktās tehniskās inventarizācijas saimniecības ēka 2001.gada 11.oktobrī reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – Kadastra informācijas sistēma) ar galveno lietošanas veidu 1271 – Lauku saimniecību nedzīvojamās ēkas – un tipu 12711602 – 2 stāvu saimniecības ēkas ar mūra sienām –, kas noteikts atbilstoši Tieslietu ministrijas 2001.gada 25.maija rīkojuma Nr.1-1/226 „Par ēku tipu un to bāzes vērtību apstiprināšanu kadastrālās vērtēšanas vajadzībām" pielikumam (*lietas 2.sējuma 164.-180.lapa*).

Pamatojoties uz izmaiņām normatīvajos aktos, Kadastra informācijas sistēmā tika veikta saimniecības ēkas tipa automātiska maiņa jeb konvertācija, un saimniecības ēkai reģistrēts lietošanas veids Kadastra informācijas sistēmā uz būvniecības ieceres akcepta brīdi un arī šobrīd ir 1274 – Citas, iepriekš neklasificētas ēkas (*lietas 2.sējuma 162.-163.lapa*).

Saskaņā ar aktuālajiem Kadastra informācijas datiem strīdus būves tips ir saimniecības ēka, kods 12740201. Atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija noteikumu Nr.326 „Būvju klasifikācijas noteikumi" pielikuma „Būvju klasifikācija" 121.punktā iekļautajam aprakstam ar šo kodu citstarp klasificē saimniecības ēkas un telpu grupas, kuras nepilda lauksaimnieciskās ražošanas vai kādu citu funkciju. Lauksaimniecības noliktavas klasificē atbilstoši būvju tipam 12710101 – Lauksaimniecības produkcijas noliktavas un apstrādes ēkas (pielikuma 117.punkts).

Tādējādi saskaņā ar aktuālajiem datiem Kadastra informācijas sistēmā strīdus būve (kadastra apzīmējums /numurs C/) nav uzskatāma par lauksaimniecības noliktavu vai glabātavu. No tā var secināt, ka pieteicēja nav veikusi kadastra datu aktualizāciju attiecībā uz saimniecības ēkas lietošanas veida maiņu. Līdz ar to jāpārbauda, vai projekta ietvaros realizētās būvniecības rezultātā ir mainījies ēkas lietošanas veids uz lauksaimniecības produkcijas noliktavu.

[15] No lietas materiāliem izriet, ka sākotnēji dienests apstiprināja projektu jaunas lauksaimniecības produkcijas noliktavas būvniecībai. Pieteicēja iesniedza dienestā Bauskas novada būvvaldes 2015.gada 15.janvāra būvatļauju Nr.14.-4.1/12 lauksaimniecības produkcijas noliktavas jaunai būvniecībai nekustamajā īpašumā „/Nosaukums A/", kadastra numurs /numurs A/(*lietas 1.sējuma 99.-102.lapa*). No būvprojekta paskaidrojuma raksta izriet, ka paredzēta vienstāvu lauksaimniecības barības glabātuves ēka (ēkas klasifikācija 12710101), kas ir bloķēta ar esošu saimniecības ēku (*lietas 2.sējuma 129.-130.lapa*).

Kā jau apgabaltiesa iepriekš konstatēja, vēlāk pieteicēja attiecās no jaunas lauksaimniecības produkcijas noliktavas būvniecības, lūdzot dienestu apstiprināt tikai saimniecības ēkas pārbūves attiecināmās izmaksas. Dienests apstiprināja attiecināmās izmaksas lauksaimniecības produkcijas glabātuves „/Nosaukums A/" pārbūvei.

No minētā var secināt, ka pieteicēja apņēmās saimniecības ēku pārbūvēt par lauksaimniecības produkcijas noliktavu, mainot ēkas lietošanas veidu. Savukārt dienests piekrita pārbūves izmaksām.

[16] Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 9.punktu būves pārbūve ir būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu. Savukārt Būvniecības likuma 1.panta 4.punktā noteikts, ka būves atjaunošana ir būvdarbi, kuru rezultātā ir nomainīti nolietojušies būves nesošie elementi vai konstrukcijas vai veikti funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju.

Pieteicēja iesniedza būvvaldē ēkas fasādes apliecinājuma karti fasādes apdares atjaunošanai, jumta seguma maiņai, fasādes siltināšanai, jumta siltināšanai un logu nomaiņai atjaunošanai nekustamajā īpašumā „/Nosaukums A/", kadastra numurs /numurs A/. Ar Bauskas novada būvvaldes 2015.gada 15.janvāra atzīmi apliecinājuma kartē minētā būvniecības iecere akceptēta. 2016.gada 8.februārī būvvaldes inspektors izdarījis atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi un 2017.gada 5.jūlijā atzīmi, ka būvdarbi veikti atbilstoši vienkāršotas fasādes atjaunošanas izstrādātajai ieceres dokumentācijai (*lietas 1.sējuma 169.-172.lapa*).

Izvērtējot lietā iesniegto būvniecības dokumentāciju, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja nav iesniegusi būvvaldē un būvvalde nav akceptējusi saimniecības ēkas pārbūvi par lauksaimniecības produkcijas noliktavu vai ēkas lietošanas veida maiņu bez pārbūves. Pieteicēja ir veikusi būvvaldē akceptētu vienkāršotu saimniecības ēkas fasādes atjaunošanu, kas

neietekmē ēkai paredzēto izmantošanu.

Tā kā būvniecības rezultātā saimniecības ēkai nav mainīts tās galvenais lietošana veids no saimniecības ēkas uz lauksaimniecības produkcijas noliktavu, atjaunotā saimniecības ēka saskaņā ar būvniecības regulējumu nav ekspluatējama kā lauksaimniecības produkcijas noliktava. Attiecīgi atjaunotā saimniecības ēka neatbilst noteikumu Nr.600 9.pielikuma 3.punktā paredzētajam būves tipam „Lauksaimniecības noliktavas un glabātavas" par kādu ir tiesības saņemt publisko finansējumu.

Līdz ar to atjaunotās saimniecības ēkas būvniecības izmaksas nav atzīstamas par projekta attiecināmajām izmaksām.

[17] Pieteicēja ir paskaidrojusi, ka saimniecības ēka paredzēta lauksaimniecības produkcijas (galvenokārt graudu uzglabāšanai 1.stāvā), preču, materiālu un agregātu (piemēram, metināšanas iekārtas, elektroģeneratoru, minerālmēslu, sīkā inventāra) uzglabāšanai 2.stāvā, t.i., ēka pildīs lauksaimniecības noliktavas funkcijas (*lietas 1.stāva 177.lapa*).

Attiecībā uz minēto apgabaltiesa norāda, ka teorētiski lauksaimniecības noliktavas funkcijas var pildīt arī, piemēram, dzīvojamā ēka, jo, piemērojot nepieciešamos apstākļus, tajā ir iespējams uzglabāt lauksaimniecības produkciju. Taču tas nenozīmē, ka šāds telpu izmantošanas veids atbilst ēkas funkcijai. Ne jau tas, kādas funkcijas būvei piedēvē īpašnieks, nosaka attiecīgās būves izmantošanu. Kā jau apgabaltiesa iepriekš atzina, būves lietošanas veids ir atkarīgs no būvei būvniecības procesā paredzētās un būvniecības dokumentos noteiktās būves dominējošās izmantošanas.

Ievērojot minēto, lietā nav nozīmes pirmās instances tiesas sēdē nopratinātās pieteicējas īpašnieces /pers. B/ meitas /pers. A/ liecībai par strīdus ēkas izmantošanas mērķiem.

Tāpat nav nozīmes arī dienesta konstatētajām atkāpēm no akceptētās būvniecības ieceres dokumentācijas (izmainīti logu aiļu izmēri, papildus veikta jumta siltināšana, fasādes seguma maiņa no metāla profila uz dekoratīvo apmetumu) un tajā neparedzētajiem būvdarbiem (kanalizācija 1.stāvā, elektrība 2.stāvā), jo pieteicēja veikusi atjaunošanu būvei, kuras tipam pasākuma ietvaros investīcijas nav paredzētas.

[18] Izskatāmajā gadījumā pieteicējai bija pienākums gādāt par to, lai projekta īstenošanas rezultātā tiktu sasniegts projekta mērķis – tiktu veikta saimniecības ēkas pārbūve par lauksaimniecības produkcijas noliktavu, projekta īstenošanā nodrošinot tajā veikto ieguldījumu lietderīgumu un efektivitāti atbilstoši tiesību normās noteiktajam pasākuma mērķim.

Saskaņā ar noteikumu Nr.598 56.3.apakšpunktu, ja maksājuma pieprasījumā iekļautie izdevumi neatbilst normatīvajos aktos par atbalsta piešķiršanu noteiktajiem, dienests neatbilstošo izdevumu summu neapstiprina un par to informē atbalsta saņēmēju.

Tā kā pieteicēja nav realizējusi saimniecības ēkas pārbūvi par lauksaimniecības produkcijas noliktavu, nav konstatējami priekšnosacījumi pieteicējas maksājuma pieprasījumā iekļauto izdevumu apstiprināšanai un publiskā finansējuma izmaksai. Līdz ar to pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Administratīvās apgabaltiesas pamatojums, kāpēc pieteicējai nav izmaksājams publiskais finansējums par saimniecības ēkas atjaunošanu, atšķiras no pārsūdzētajā lēmumā iekļautā pamatojuma. Taču tā kā pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu nav saistīta ar dienesta lēmumā ietverto pamatojumu.

[19] Lai gan arī pirmās instances tiesa noraidīja pieteikumu, Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt tiesas motivācijai. Tiesa nepamatoti nav vērtējusi projektā realizētās aktivitātes atbilstību pasākuma nosacījumiem, ievērojot būvju klasifikācijas noteikumus un būvniecības normatīvo regulējumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt Aizkraukles rajona Valles pagasta zemnieku saimniecības „/Nosaukums A/" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Lauku atbalsta dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par publiskā finansējuma izmaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senātā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Liniņa

Tiesneses I.Juhņeviča-Knoka

I.Kaļiņina